

	3114	1/350	-
	3115	1/150	1/60
	3126	1/350	-
	3162	1/200	-
32	Canyamel B-C-D		
	3215	1/150	1/60
	3221	1/100	-
	3223	1/133	1/60
	3228	1/125	1/60
	3262	1/100	-
33	Canyamel A		
	3313	1/solar	-
	3327	1/300	-
	3361	-	-
41	Cala Mesquida		
	4115	1/200	1/60
	4116	-	1/60
	4117	1/200	1/60
	4124	1/600	-
	4129	1/300	1/60
	4129H	-	1/60
	4130	-	1/60
	4162	1/200	-

(6) y (a) Zona unifamiliars exclusivament

NORMAS DE APLICACION Indices de intensidad de uso: SUELO URBANIZABLE

Uble nº 2 Cala Gat Desclasificado
Uble nº 6 Es Carregador Desclasificado

Indices de intensidad de uso en Suelo Urbanizable ejecutado

		RES	T
Uble nº 1	Es Vinyet	1/150	1/60
Uble nº 3	Na Llargue	1/150	1/60
Uble nº 5	N'Aguait	Sur 1/350	—
		Norte 1/350	—
Uble nº 7	Canyamel	1/2000	1/125
Uble nº 8	Canyamel Cuevas 2ª fase		
		Zona a 1/315	1/120
		Zona b 1/700	—

— o —

Núm. 16911

INCOACIÓ D'EXPEDIENT DE DECLARACIÓ DE BÉ CATALOGAT I INCLUSIÓ AL CATÀLEG INSULAR DEL PATRIMONI HISTÒRIC DE MALLORCA DE L'ANTIGA OLLERIA DE CAN PALOU DE PÒRTOL, MARRATXÍ.

La Comissió de Patrimoni Històric de Mallorca a la reunió del propassat 1 de juny de 2000 va acordar per unanimitat el següent:

I. Denegar la sol·licitud d'iniciar expedient de declaració de Bé d'Interès Cultural, amb la categoria de Conjunt Històric, a favor de l'antiga ollereria de can Palou, Pòrtol, Marratxí.

II. Incoar expedient de declaració de Bé Catalogat a favor de l'antiga ollereria de can Palou, Pòrtol, Marratxí, la descripció de la qual i els elements singulars especialment protegits figuren a l'annex del present acord.

III. Suspènre la tramitació de les llicències municipals de parcel·lació, d'edificació o d'enderrocament en la zona afectada i, també, la suspensió dels efectes de les llicències ja concedides. Qualsevol obra que calgui realitzar a l'immoble afectat per la incoació haurà de ser prèviament autoritzada per la Comissió Insular del Patrimoni Històric.

Aquesta suspensió dependrà de la resolució o de la caducitat del procediment.

L'acord de declaració s'haurà d'adoptar en el termini màxim d'un any, comptador des de la data d'iniciació del procediment, el qual caducarà si un cop transcorregut aquest termini se sol·licita s'arxivin les actuacions i si dins els seixanta dies següents no se'n dicta resolució. Caducat el procediment, no es podrà tornar a iniciar fins al cap d'un any, llevat que ho demani el titular del bé.

IV. Notificar aquesta resolució als interessats, a l'Ajuntament de Marratxí i al Govern de les Illes Balears.

V. Publicar aquest acord d'incoació al *Butlletí Oficial de les Illes Balears* i comunicar-ho al Catàleg Insular del Patrimoni Històric de Mallorca i al Catàleg General del Patrimoni Històric de les Illes Balears.

Palma, 2 de juny de 2000

El President de la Comissió de Patrimoni Històric

1. FITXA TÈCNICA

- Denominació: Ollereria de Can Palou
- Situació: c/ de sa Bassa 21 i 23
- Municipi: Pòrtol, Marratxí
- Autor i cronologia: Anònim. Segles XIX i XX
- Adscripció estilística: Popular. Arquitectura preindustrial
- Usos: Ollereria en desús i habitatge
- Classificació del sòl: Urbà
- Qualificació del sòl: Ús residencial unifamiliar

2. MEMÒRIA HISTÒRICA

a) Les ollereries de Pòrtol

Al llarg de la història a Mallorca hi ha hagut nombrosos centres gerrers per transformar el fang i produir aquells estris necessaris per la vida quotidiana. Els nuclis amb més tradició gerrera són Palma, Pòrtol, Consell, Inca, Manacor, Felanitx, Pollença i Artà.

Aquesta activitat transformadora del fang va suposar la creació i desenvolupament d'uns estris i construccions pròpies que avui, amb la paulatina desaparició d'aquestes activitats, configuren un patrimoni etnològic i arquitectònic rellevant.

Com hem assenyalat abans, Pòrtol és un dels nuclis més importants de la nostra illa pel que fa a centres de producció gerrera. Els estudiosos indiquen que ja al segle XVII apareixen a diferents llibres de comptes llinatges i malnoms que després seran vinculats al món oller com Barrera, Amengual o Serra, però la primera referència documental d'aquesta activitat al terme de Marratxí es dona l'any 1729 quan, a un

llibre de comptes, apareix anomenada Catalina Amengual com "oler". L'any 1732 al veïnat d'aquest terme, especificat per classes, apareixen dos noms com a "oler". L'any 1744 ja apareixen com artesans i mestres de botigues cinc ollers.

Aquestes i altres referències documentals coincideixen i donen fiabilitat a les dades assenyalades per autors com Geroni de Berard que situa a l'any 1789 la presència a Marratxí de nou ollers. Un altre autor que destaca aquesta importància numèrica és Pedro A. Peña quan al seu llibre *Guia Manual de las Islas Baleares* de 1891 indica l'existència de vuit ollereries, nombre important si comparem amb altres llocs com Felanitx que en tenia quatre, Pollença dues, Manacor cinc, etc.

L'origen d'aquests ollers de Pòrtol s'ha situat, com ja hem indicat, al segle XVII, coincidint amb l'establiment de Pòrtola.

Fins ara s'havia considerat que els primers ollers de Pòrtol procedien de Santa Eugènia que, cercant el fang vermell que s'havia esgotat a les seves contrades s'estableixen a aquest nucli. Estudis més recents que parteixen de la comparació onomàstica de diferents llinatges i malnoms de Santa Maria, Santa Eugènia i Marratxí han conclòs que els primers que es varen establir eren originaris de Santa Maria i no va ser fins els segles XVIII i XIX quan es varen començar a instal·lar ollers procedents de Santa Eugènia. Aquests llinatges del món oller que comencen a sortir al llarg del XVII són els que han perdurat fins avui, destacant els Amengual, Palou i Serra.

L'artesania ollerera de Marratxí va tenir la seva màxima expansió al llarg del segle XIX, però actualment només algunes obradureries han sobreviscut, mentre que la gran majoria han deixat de funcionar, desapareixent del tot o essent reutilitzades per a usos totalment diferents.

b) Ollereries: instal·lacions i equipaments

Com s'ha assenyalat, el procés productiu de les ollereries ha donat lloc a uns espais i a uns estris que li són propis.

El primer element definitori d'aquests és el caràcter familiar de la producció i per tant totes les ollereries es configuren com a dependències auxiliars de l'habitatge familiar, caracteritzat majoritàriament a Pòrtol per edificacions orientades al sud, de dues plantes i un aiguavés, amb predomini del massís amb

molt poques obertures i amb coberta de teula àrab. Els materials constructius bàsics són la pedra i el fang.

A la majoria de les ollereries una carrera serveix com a eix distribuïdor de la resta d'espais, que tenen funcions determinades i que compten amb els elements característics d'aquesta artesanía.

El primer espai indispensable era l'era de batre la terra, posteriorment substituïda normalment per molins de martell. La pols passava a la pica d'escoliar el fang, on es pastava. Aquesta pasta es conservava a la sitja. A l'obrador es trobaven el torn que constava de la volada o roda d'abaix, l'arbre o eix i el cap o plat per tornejjar.

Les peces tornejades es ficaven a l'eixugador fins que passaven al forn, generalment del model conegut com a forn àrab. La part baixa d'aquest es coneix amb el nom de cendrer o càmara de combustió, continuant amb el pis perforat per la circulació dels gasos al forn de damunt. A la volta, alcuba, s'obren els fumerals o espiralls per regular el tir. Actualment es tendeix a substituir-los per fons de gas o elèctrics.

3. MEMÒRIA DESCRIPTIVA: ollería de can Palou

L'immoble es troba situat en un entorn urbà, amb construccions entre mitgeres, algunes de les quals conserven l'aspecte de tipologia tradicional vilatana que harmonitza amb la construcció aquí descrita, mentre que en d'altres punts s'aprecien intervencions recents que poden variar la configuració tradicional d'aquest entorn.

L'ollería de Can Palou va començar a funcionar a la segona meitat del S. XIX, essent propietari Pere Antonio Palou. Per herència sempre ha estat en mans de la mateixa família fins a l'actual propietari. Va deixar de funcionar l'any 1956.

Actualment el més destacable d'aquesta antiga ollería de Can Palou és que conserva tots els elements propis d'una obradoria de fang.

El conjunt, com es pot observar a la documentació gràfica adjunta, presenta forma de U, obrint-se a una carrera central, la qual separa i distribueix les edificacions a dos eixos paral·lels. Al primer eix, de ponent a llevant, adossats i amb orientació nord-sud es troben l'obrador i dues cases de tipologia popular. Al segon eix es troben la resta d'edificacions: era de batre, magatzem de terra i una llarga porxada oberta cap a la carrera.

De les dues cases, la que té paret mitgera amb l'obrador és la més antiga. Les dues tenen planta baixa i pis i les parets són de terra i fang. La primera de dos aiguavessos i la segona d'un aiguavés. A la planta baixa de les dues el portal és allindanat. La primera té al pis un finestró i la segona una finestra i dues finestres balconeres. La primera té adossades dues cisternes de capella amb abeuradors i pasteres.

L'obrador és una edificació d'una planta amb un buc irregular adossat. A l'interior hi ha un forn àrab, de parets atalussades de pedra i fang amb cantoneres de marès, té un petit cos tancat que és l'eixugador del fang. També es conserven els estris propis com és el torn o roda.

L'era que es troba entre el carrer i el magatzem de terra té forma circular amb les vorades de pedra. Actualment està parcialment coberta de vegetació i en mal estat de conservació.

El magatzem de terra és una petita construcció situada entre l'era i el forn que s'obre cap a l'interior de les porxadades per un portal allindanat.

Les porxadades s'obren cap a la carrera per cinc pilars de peces de marès. El sostrat és de bigues de fusta escairades i canyissada, tot sostingut per la paret de la façana posterior i per bigues recolzades damunt els grans pilars. A l'interior de les porxadades hi ha un forn de pa i un estabre de construcció més recent. En mig de les porxadades hi ha un molí de sang que s'utilitzaven per moldre la pedra galena o vernís i

un morter de pedra. Envoltant el tercer pilar hi ha dues piques de marès i un forn de quatre pisos de parets atalussades.

Per una descripció més detallada adjuntem fitxa del Catàleg d'Elements d'Interès Artístic, Històric, Ambiental i Patrimoni Arquitectònic del terme municipal de Marratxí

4. ESTAT ACTUAL DE L'IMMOBLE

Pel que fa al conjunt de l'ollería, aquesta com ja s'ha descrit, fa gairebé mig segle que va deixar de funcionar com a tal, tenint només altres usos residuals i els habitatges, que actualment continuen amb el seu ús residencial. Degut a

aquest falta d'ús, la construcció resta avui en dia en un estat d'abandó considerable, com es pot observar a les fotografies que s'adjunten i a les aportades a la sol·licitud i la falta de manteniment que fa que vagi en augment la precarietat de l'estat de conservació, restant, això sí, totes les parts essencials que integraven la mateixa.

La façana de l'obrador i la coberta exterior del coll de la cisterna presenten arrebossats de ciment pòrtland que resulten elements distorsionants. L'interior de l'obrador ha anat servint els darrers anys com a magatzem on s'han anat deixant desordenadament una diversitat d'elements.

La façana de les dues vivendes no presenten en general una elevada degradació, tenint pèrdues de morter de fang a algunes zones i un dels accessos a vivenda un afegit d'uralita sobre el portal, presentant també les persianes i vidrieres divers estat de conservació. Les cobertes de les vivendes necessiten les reparacions de manteniments habituals a tota coberta, així com la col·locació de l'element impermeable.

La carrera i l'era estan actualment cobertes de vegetació i en mal estat de conservació. De fet les herbes han anat creixent per diverses zones on hi havia terra.

Les cobertes de les construccions d'aquesta banda de la carrera precisen també una revisió.

Pel que fa al forn, es manté la seva estructura, de quatre nivells, i la més diversa brutícia l'ha anat envaint, havent-se després algunes peces de la part superior.

Les demés parts de l'immoble es troben en un estat de conservació semblant a les descrites fins ara, estat que s'entén que és majoritàriament recuperable, tot i així, en

situacions com la present el progressiu augment de la degradació aconsella una intervenció el més pròxima possible.

5. PRINCIPALS MESURES DE PROTECCIÓ

S'han de mantenir les característiques tipològiques, estilístiques, estructurals i volumètriques actuals, així com els detalls constructius.

S'han de mantenir i a ser possible restaurar tots els elements que estructurin el conjunt, tant de les vivendes i la carrera com la seva relació amb les ollereries: vivendes, carrera, obrador, porxada enfront de les cases dues cisternes amb capella, forn moro, corral, era de batre, magatzem de terra, dependències auxiliars incorporades.

S'han de mantenir les façanes actuals amb els seus elements estilístics bàsics i la seva configuració admetent només petites modificacions.

De l'interior de les vivendes, s'ha de mantenir la seva estructura tipològica i elements etnològics o tradicionals que pugin contenir, admetent petites modificacions que la facin habitable segons les necessitats actuals.

6. ALTRES FIGURES DE PROTECCIÓ ACTUALMENT EXISTENTS

Actualment l'immoble de antiga ollería de Can Palou consta en el Catàleg d'Elements d'Interès Artístic, Històric, Ambiental i Patrimoni Arquitectònic del terme municipal de Marratxí vigent i amb la clau 079 i grau de protecció A. (S'adjunta fotocòpia de la fitxa).

— o —

Consell Insular de Menorca

Núm. 16796

Es fa públic que la Comissió de Govern, en sessió ordinària de 24 de juliol de 2000, adopta el següent acord relatiu a l'APROVACIÓ DEFINITIVA DE LA CONCESSIÓ DE BEQUES DE RESIDÈNCIA CURS 1999/2000:

La Comissió de Govern de dia 29 de maig de 2000 va aprovar la relació provisional de la "CONCESSIÓ DE BEQUES DE RESIDÈNCIA CURS 1999/2000".

Atès que un cop transcorregut el termini per a la presentació d'afegiments, hi ha hagut diverses modificacions.

La Comissió de Govern, per unanimitat i en votació ordinària adopta el